

Những đền thờ Vua Hùng ở Đồng bằng sông Cửu Long

Theo hồ sơ quốc gia trình UNESCO công nhận "Tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại", hiện cả nước có hơn 1.400 Đền thờ Vua Hùng. Tại ĐBSCL, những đền thờ Quốc Tổ Hùng Vương luôn có vai trò quan trọng trong đời sống tinh thần và tâm linh của người dân miền sông nước.

Đền thờ Hùng Vương ở Kiên Giang

Người dân ấp Đông Bình, thị trấn Tân Hiệp, huyện Tân Hiệp, tỉnh Kiên Giang, rất tự hào vì có Đền thờ Hùng Vương khang trang, uy nghiêm luôn nghi ngút khói hương suốt 56 năm qua.

Theo các vị cao niên trong làng kể lại, đền thờ được xây dựng vào năm 1957, do các vị bô lão từ miền Bắc vào đây lập nghiệp xây cất. Ngôi đền rộng khoảng 80m², có ba gian một chái, tường gạch, cột bê tông cốt thép, mái tôn. Toàn bộ hoành phi, liễn đối trong đền đều do cụ Đào Xuân Đoàn, một bô lão trong làng sáng tác, nội dung ngợi ca, tôn vinh công đức của Quốc tổ Hùng Vương, như: "Đức triệu sơn hà hùng cứ Văn Lang xuân tụyet đối/ Công sinh chủng tộc vương ân Hồng Lạc tụng vô biên".

Dâng hương Vua Hùng tại nhà thờ Hùng Vương - Bảo tàng Vĩnh Long.
Ảnh: NGỌC TRĂNG

Những năm đầu thành lập, chỉ có người dân trong làng Đông Bình đến cúng tế vào các dịp lễ Tết, nhất là ngày Giỗ Tổ. Sau đó, người dân trong tỉnh và nhiều địa phương khác đến chiêm bái. Dù bị nguy quyền Sài Gòn nhiều lần cản trở, ngăn cấm nhưng người dân Tân Hiệp một lòng giữ vững đền thờ, như cách bày tỏ lòng thành với các Vua Hùng đã có công dựng nước.

Năm 2004, Đền thờ Quốc tổ Hùng Vương ở Đông Bình được UBND tỉnh Kiên Giang xếp hạng "Di tích lịch sử văn hóa cấp tỉnh" và phê duyệt kinh phí hơn 500 triệu đồng

trùng tu, tôn tạo và mở rộng lên gần 7.000m². Sau đó, nhiều lần UBND tỉnh đã đầu tư thêm hàng tỉ đồng để làm hàng rào, xây bờ kè, trồng cây xanh, mở rộng di tích đền thờ lên 20.000m². Năm 2010, Kiên Giang là 1 trong 9 địa phương trong cả nước được phép tổ chức lễ hội Quốc giỗ Hùng Vương theo nghi thức cấp quốc gia. Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Kiên Giang cũng chọn là 1 trong 8 lễ hội tiêu biểu của tỉnh. Từ đó quy mô lễ giỗ cũng như tên tuổi ngôi đền được nhiều người trong vùng biết đến.

Hiện đền thờ đang được trùng tu tôn tạo lần nữa với kinh phí hơn 40 tỉ đồng gồm 3 dãy nhà thờ, tái hiện lại phần hồn của Đền Hùng ở Phú Thọ vốn có ba đền là Hạ, Trung, Thượng. Hàng năm, vào hai ngày diễn ra lễ hội là mùng 9 và mùng 10 tháng ba âm lịch, hàng ngàn người dân Kiên Giang và các tỉnh ĐBSCL lại tìm về Tân Hiệp, tìm về nơi thờ Quốc Tổ, dâng nén nhang bày tỏ lòng tri ân, tôn kính của người đồng bằng lên các vị Vua Hùng.

Gian nhà thờ Hùng Vương ở Bảo tàng Vĩnh Long

Trong khuôn viên Bảo tàng tỉnh Vĩnh Long, có một gian nhà thờ Quốc Tổ Hùng Vương và các bậc tiền hiền thời vua Hùng.

Nhận thấy nhu cầu thờ Vua Hùng của nhân dân trong tỉnh và khách tham quan, gần chục năm nay, ngành Văn hóa Vĩnh Long dành riêng một gian nhà thờ Hùng Vương trang trọng. Điểm đặc biệt của nơi thờ phượng này chính là gian nhà mang kiến trúc thuần Việt của người Nam bộ với bộ cột kèo bằng danh mộc, mái ngói âm dương, ba gian rộng rãi thoáng mát. Các rui mè, bao lam, hoành phi được chạm trổ tinh xảo, mang dấu ấn một thời mở đất của cư dân Nam bộ. Được biết, gian nhà này vốn là nhà cổ, được ngành văn hóa tỉnh mua về để trưng bày và làm gian nhà thờ Vua Hùng. Gian thờ chính thờ Quốc Tổ Hùng Vương được bài trí trang trọng, âm cúng với tượng Vua Hùng uy nghiêm, cương trực, sau lưng là mặt trống đồng Đông Sơn được mô phỏng khá tinh xảo.

Ở TP Cần Thơ, hằng năm đến ngày Giỗ Tổ, nhiều đơn vị lại tổ chức lập hương án, dâng hương kính nhớ Vua Hùng như: Trường Quốc Văn Cần Thơ, Đình Bình Thủy, Đình Thuận Hưng...

Giỗ Tổ năm nay, theo kế hoạch của Ban tổ chức các ngày lễ, kỷ niệm TP Cần Thơ, sẽ tổ chức lễ dâng hương Vua Hùng tại Đình Bình Thủy vào tối mùng 9 tháng 3 âm lịch, sau đó là chương trình nghệ thuật với chủ đề “Cần Thơ nhớ về cội nguồn – hướng tới tương lai”.

Hằng năm ngày Giỗ Tổ được ngành văn hóa tổ chức rất trang trọng, hoành tráng. Hàng nghìn người dân đất Vĩnh mang lễ vật đến dâng vua Hùng. Có thể là mâm xôi nấu từ nếp trồng từ đồng ruộng hay mâm cam, xoài vừa thu hoạch...Đã thành tục lệ nhiều năm qua, cứ mùng Một Tết, gian nhà thờ Vua Hùng là điểm lãnh đạo và nhân dân tỉnh Vĩnh Long đến dâng hương, báo công với Vua Hùng.

Theo kế hoạch của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Vĩnh Long, năm nay lễ giỗ Tổ Vua Hùng sẽ diễn ra trong 2 ngày, 18-4 và 19-4-2013 (tức từ mùng 9 đến mùng 10 tháng 3 âm lịch) với các nghi thức như: tế lễ các Vua Hùng, lễ dâng hương Quốc Tổ Hùng Vương, trưng bày hình ảnh tư liệu chuyên đề "Lễ giỗ Tổ Hùng Vương tỉnh Vĩnh Long", tổ chức hội thi Đình bậc tiểu học – tái hiện phần nào cuộc thi Đình ngày xưa... Các hoạt động nhằm tạo điều kiện cho nhân dân đến thắp hương, tưởng nhớ công đức khai cơ, mở cõi, dựng nước và giữ nước của các Vua Hùng. Đồng thời, thể hiện lòng thành kính, tri ân của lãnh đạo tỉnh, các ngành, các cấp và quần chúng nhân dân đối với những bậc tiền nhân.

Những đền thờ Vua Hùng ở ĐBSCL đã góp phần tô thắm thêm truyền thống "Uống nước nhớ nguồn" của dân tộc, giáo dục về truyền thống dựng nước, giữ nước hào hùng và anh dũng của dân tộc, từ đó nhắc nhở thế hệ hôm nay sống trách nhiệm với đất nước.

Giỗ Tổ Hùng Vương - Lễ hội Đền Hùng năm nay gắn với lễ đón nhận Bằng Công nhận của UNESCO "Tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương là di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại". Tỉnh Tiền Giang là tỉnh duy nhất của ĐBSCL cùng với 8 tỉnh, thành khác đại diện cả nước dâng hương và lễ vật lên các vị Vua Hùng tại Đền Hùng (Phú Thọ).

Đặng Huỳnh